Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Pedag. 50.9
T. Dekr.

SLÖJDUNDERVISNINGSBLAD

från

NÄÄS.

Femte årgången. N:o 12 (56). Redaktör: Otto Salomon. Nääs, Floda Station. (Tryckt 21/12) 1889.

Anmälan.

»Slöjdundervisningsblad från Nääs» går nu sin **sjette** årgång till mötes. Anmälande detta våga vi uttrycka förhoppningen, att samma intresse, samma välvilliga öfverseende, som den lilla tidningen hittintills kunnat glädja sig åt, äfven fortfarande måtte komma den till del, men framförallt, att den sak, hon efter förmåga söker tjena, **den för uppfostrande syften bedrifna slöjdundervisningen,** jämväl under det snart stundande nya året måtte gå nya segrar till mötes.

Den pedagogiska slöjden — detta uttryck har ju numera vunnit burskap i språket — synes alltjämt, glädjande att framhålla, lugnt och säkert utveckla sig, detta såväl i inre som yttre afseende. Särskildt har begreppets verkliga innebörd så småningom vunnit i klarhet, ty tack vare en mer och mer vidgad erfarenhet, tack vare de gynnsamma omständigheter, under hvilka den pedagogiska slöjden mestadels fått verka, och tack vare i främsta hand de många dugande krafter, som oafbrutet tillföras densamma, har den kunnat framvisa nya sidor och därmed äfven nya fördelar. Dessvärre äro vi menniskor rätt ofta benägna att sätta frasen i sakens ställe; vi tro gärna på sanningen af någon viss teori, söka samla teoretiska bevis på dess giltighet och begynna oss måhända först senare att undersöka, huruvida och i hvad mån våra teoretiska funderingar hålla streck, då de omsättas i praktiken. Godt är då, om vår tro visar sig begrundad och våra förväntningar uppfyllas, hvilket ju varit fallet med den pedagogiska slöjden, som, år efter år underkastad erfarenhetens eldprof, i de flesta afseenden kunnat stå detsamma och just på grund häraf vunnit tillslutning i allt vidare och vidare kretsar. Den tid, då man öfverlägset betraktade slöjdundervisningen blott såsom en tillfällig, sannolikt snart öfvergående modesak, är nu väl icke fullständigt, men i det aldra närmaste förbi. Man har mer och mer börjat komma till insikt om, att det dock här i själfva verket gäller en fråga af djupt ingripande betydelse, en fråga, hvars lösning i rätt riktning strängt taget är liktydig med en omhvälfning uti den vedertagna uppfattningen af hvad som förstås med en god barnauppfostran. Det har varit af allra största intresse att iakttaga, huru tanken, att något måste göras till motverkan af ett ensidigt teoretiserandes skadliga följder, trängt sig fram inom ledande pedagogiska kretsar nära nog i alla civiliserade länder. Jordmånen — missnöjet med den utveckling skolväsendet tagit — har i allmänhet varit väl beredd för utsädet; och när därföre förslag framställts, om det för ändamålet systematiskt ordnade kroppsarbetets upptagande på läroplanen, har detta förslag i många fall blifvit ett befriande ord, till hvilket mången med gillande lyssnat. Af största vikt är, att man icke behöfver vara pedagog eller lärare ex professo för att komma till rätt förstånd af slöjdundervisningens betydelse, då det gäller att bilda för lifvet. Denna betydelse ligger ju nämligen öppen för hvar och en, som verkligen **vill se,** och det arbete, hvarom här är fråga, kan i afseende på såväl art som beskaffenhet uppfattas af alla, hvilken bildningsgrad de än må innehafva.

Väl är svårt, ja omöjligt, att kunna blicka in i framtiden och se, hvilken utveckling och utsträckning den pedagogiska slöjden kommer att gå till mötes. Måhända stå vi nu blott midt i en rörelse, som återigen snart nog skall lägga sig efter att hafva lupit linan ut; eller måhända hafva vi verkligen nått en vändpunkt, som skall inviga ett nytt mera fullkomligt skede på den praktiska pedagogikens område. Vare härmed huru som helst: ett är dock visst, det nämligen, att hvarje på något godt syftande arbete aldrig skall vara gjordt förgäfves. Må denna öfvertygelse mana oss alla, som förenas i gemensam tro på kroppsarbetets uppfostrande kraft, att äfven framgent, hvar i sin stad, verka såväl i ord som än mer i handling till den gemensamma sakens fromma och därmed till fromma för det uppväxande släkte, som en gång tager arf efter oss, och då i sin tur skall sitta till doms öfver hvad vi gjort och underlåtit för att göra det mera dugande att fylla de kraf lifvet obevekligen ställer.

Om verktygens storlek och tyngd.

En ej så sällan framkommande fråga är den, huruvida man lämpligen bör låta barn arbeta med verktyg af sedvanlig storlek och tyngd eller om vid den pedagogiska slöjden för ändamålet särskildt konstruerade mindre och lättare verktyg böra användas. De, hvilka hysa den senare uppfattningen utgå härvid naturligtvis från åsikten, att dylika mindre verktyg bättre lämpa sig för de jämförelsevis mindre krafter, barnen under arbetandet kunna förfoga öfver. Gifvet är äfven, att om saken i fråga blott flyktigt skärskådas, en sådan mening kan hafva ett visst berättigande, ty, säger man, det bör finnas proportion i allting. Sålunda: stora personer, stora verktyg, små personer, små verktyg. För vår del hålla vi emellertid före, att denna fråga ingalunda på ett dylikt lättvindigt sätt kan vinna sin lösning, då ovilkorligen flera *andra* faktorer än den relativa storleken hos verktyget och den, som skall föra detsamma måste tagas med i beräkningen. Ty för att uppdraga några paralleller: man kan visserligen påstå, att små fötter tarfva små skodon, men man torde däremot göra sig förfallen till ett misstag, om man exempelvis vill påstå, att då en fullvuxen person ritar bra med en blyertspenna af viss storlek, bör nödvändigt ett barn för samma arbete använda en i förhållande kortare sådan eller att ett stort fruntimmer skall klippa med en stor sax under det att en liten sömmerska bör åtnöja sig med en mindre dylik.

Hvad nu vidkommer verktygen, så är det för ett mera ingående bedömande af frågan viktigt att undersöka dels huruvida någon viss storlek och tyngd är nödig för att ett verktyg af bestämdt slag skall kunna fullgöra sin uppgift, dels ock huruvida barnens krafter äro tillräckliga för handterandet af verktyg, som ursprungligen varit afsedda att användas af äldre personer. Det är nämligen blott under förutsättning af att båda dessa frågor måste *nekande* besvaras, som ett användande af mindre verktyg bör få ifrågakomma, ty, att det af flera mycket beaktansvärda orsaker ovillkorligen är fördelaktigast, *om* man från början kan låta barnen arbeta med verktyg af sedvanlig storlek och konstruktion, därom torde väl knappast meningarne kunna vara delade.

På tal om verktyg och det arbete, som med deras tillhjälp skall utföras, måste man naturligtvis göra åtskilnad emellan å ena sidan sådana som vinkel och strykmått samt å den andra sådana som knif, såg, hyfvel, hammare m. fl. dylika. Vid den förra gruppen inverkar egentligen blott *storleken*, vid den senare däremot jämte storleken äfven *tyngden* och den *kraft*, hvarmed verktyget sättes i rörelse. Under det man vid konstruktion af ett strykmått hufvudsakligen har att taga med i räkningen de afstånd, hvilka vid uppdragande af ritserna kunna ifrågakomma, måste man exempelvis vid en rubank fästa afseende vid 1) hyfveltandens bredd, emedan däraf beror bredden af den yta, som genom ett framskjutande kan öfverfaras, 2) hyfvelstockens längd, som inom vissa gränser är af betydelse för verktygets förande i samma plan samt 3) dess tyngd, som dels förminskar den kraft, hvarmed den arbetande måste trycka ned vertyget för att den nödiga friktionen skall uppstå, dels reglerar verktygets jämna fram- och återgående rörelse. Nu torde man emellertid lätt nog på iakttagelsens väg kunna komma till insikt om, att effekten af ett dylikt verktyg och därmed måhända äfven dess hela karaktär undergår en förändring samtidigt med att storlek och tyngd understiga en viss gräns. Gif släggan slöjdhammarens tyngd samt sätt den i rörelse med barnai stället för med mannakraft och dess verkan skall blifva helt och hållet annan. Sammalunda med hyflar, sågar, borrsläng och flera andra likartade verktyg. Utan fara för misstag, torde man kunna påstå, att sådana verktyg icke böra göras mindre och lättare än hvad genom mångårig erfarenhet på handtverkets område visat sig vara lämpligt, men att, då äfven inom yrket verktyg af något olika storlek pläga förekomma, man för barnen städse utväljer den *minsta* storleken.

Farhågan att barnens krafter skulle vara otillräckliga, då det gäller att med säkerhet föra de inom snickerislöjden förekommande verktygen, torde vara alldeles obefogad och har, såvidt oss är bekant, intet stöd i verkligheten. Tvärtom torde hittilldags uti *svenska* skolor gjorda rön otvetydigt peka på, att barn, hvilka uppnått den ålder af 10 à 12 år, då det ju först på allvar kan blifva fråga om en fullt planmässig undervisning i snickerislöjd, *i regel* fullt förfoga öfver de för arbetets utförande med vanliga verktyg nödiga krafterna. Om i enskilda fall detta ej är händelsen, tro vi det vara lämpligare att sysselsätta ett dylikt barn med något annat slag af arbete, intill dess krafterna blifvit tillräckligt stora för snickerislöjdens öfningar. Detta torde nog emellertid ej synnerligt ofta behöfva ifrågakomma, då ju å andra sidan finnas rätt många barn, hvilka redan vid 7 à 8 år utan svårighet kunna handtera verktyg af sedvanlig storlek. Alltså: särskildta för barn konstruerade verktyg hvarken göra samma gagn som andra, ej heller kunna de anses vara af behofvet påkallade.

Här ofvan antyddes, att väl knappast olika meningar kunna vara rådande i afseende på de bestämda olägenheterna af att vid den pedagogiska slöjden använda verktyg, mindre än de sedvanliga förekommande. Af dessa olägenheter vilja vi särskildt påpeka, hurusom genom användandet af leksaksverktyg, slöjdandet ej för barnen kommer att framträda såsom ett *verkligt arbete* utan mera får karaktären af en lek, hvilket ovillkorligen måste i ej oväsendtlig grad nedsätta slöjdens uppfostrande kraft. En annan ej mindre olägenhet är den, att barn, som fått öfva sig med smärre verktyg, sedermera hafva rätt svårt att använda verktyg af den storlek, som i praktiska lifvet allmänt förekommer. Härtill torde äfven kunna läggas, att barn ej skulle kunna hafva samma glädje, som hvad nu plägar vara fallet, öfver att erhålla verktyg såsom premium, julklapp eller födelsedagsgåfva, emedan om verktygen äro af den vanliga storleken, kunna de ej användas under skoltiden; äro de däremot skolverktyg, blifva de af ringa gagn, då det gäller framtiden. Af dessa här antydda skäl — hvartill nog äfven skulle kunna läggas flera — förorda vi på det bestämdaste, att blott verktyg af vanlig storlek och tyngd inköpas.

Vid Nääs slöjdlärareseminarium hafva under 1889 afhållits fyra kurser, räknande sammanlagdt 273 (157 manliga och 116 kvinliga) särskilda deltagare, af hvilka 62 förut genomgått kurs vid läroanstalten. Af deltagarne voro 192 från *Sverige*, 7 från *England*, 9 från *Finland*, 6 från *Norge*, 5 från *Skottland*, 3 från *Nordamerikas förenta stater*,

2 från hvardera af *Holland*, *Irland* och *Ryssland*, och 1 från hvardera af *Danmark*, *Island*, *Tyskland*, *Argentina* och *Chili*. Sveriges olika landsdelar hafva representerats på följande sätt: Göteborgs och Bohus län 30; Elfsborgs 24; Stockholms stad 21; Östergötlands och Wärmlands län hvardera 19; Jönköpings 12; Skaraborgs 11; Uplands och Södermanlands hvardera 9; Kalmar 6; Malmöhus och Örebro hvardera 5; Gefleborgs 4; Stockholms, Blekinge, Kristianstads och Jämtlands hvardera 3 samt Gottlands, Hallands och Westerbottens hvardera 2.

Af de i kursen deltagande *lärarne* hafva 115 varit folkskolelärare och förste lärare vid folkskolor; 11 lärare i högre skolor; 11 slöjdlärare; 3 seminarielärare; 3 döfstumlärare; 3 folkskoleinspektörer; 1 slöjdinspektör; 1 lärare i teknisk skola; 1 föreståndare för högre skola; 1 folkhögskolelärare; 1 missionär och 1 sergeant vid artilleriregemente. Af *lärarinnorna* hafva 43 varit lärarinnor i högre skolor; 17 folkskolelärarinnor; 12 slöjdlärarinnor; 12 privatlärarinnor; 5 skolföreståndarinnor; 3 gymnastiklärarinnor; 3 lärarinnor i Kindergarten; 2 seminarieföreståndarinnor; 2 seminarielärarinnor; 1 småskolelärarinna och 1 lärarinna i blindskola.

Till samtlige kurserna under året hafva 520 ansökningar varit inlemnade.

Under 1888 utgjorde kursdeltagarnes antal 238; sedan seminariets grundande 1875 hafva — repetitörer oräknade — sammanlagdt 1197 personer genomgått de vid läroanstalten anordnade kurserna.

Antecknade kursdeltagare. Till kursen n:o 49, 8 Jan.—19 Febr. 1890 vid Nääs slöjdlärareseminarium äro följande deltagare antecknade:

Ahlander, Mathilda*; Andersson, Hanna*; Appeltofft, Victoria*; Bolin, Thekla*; Blag, Clara* Eide Erna; Eliæson, Alma*; Granelli, Anna; Hansson, Kristina; Ljungström, Augusta*; Lundgren, Emmy; Löfstedt, Sigrid; Myrin, Hildur*; Norin, Agda; Nilsson, Eveline*; Roggen, Emilie; Söderberg, Selma*, Wessbe[illegible] Sigrid*; Wingård, Alma.*

Denna kurs, hvilken är uteslutande afsedd för kvinliga deltagare, är den minsta, som egt rum sedan 1884.

Svensk slöjd i England. Fröken *Mathilde Mohr*, en ung tyska, som förliden sommar genomgick kurs på Nääs, har nu erhållit en ganska förmånlig plats såsom lärarinna i svensk pedagogisk slöjd i en större flickskola i London.

Pedagogisk slöjd för fabriksarbetare.

I Jönköping ökas alltjämt intresset för slöjden. I *folkskoleslöjden* undervisas detta år 60 gossar, fördelade på 4 afdelningar; motsvarande antalet i fjor var 45, fördelade på 3 afd. Undervisningen bedrifves af lärare vid folkskolan.

»*Jönköpings Slöjdskola*» besökes denna termin af 75 elever, bland hvilka finnas lärare och lärarinnor från stadens skolor, lärjungar från elementarläroverket och privatskolor samt 50 arbetare från Jönköpings Tändsticksfabrik.

På grund af denna sistnämda uppgift torde jag hafva rätt, att till de många rubriker, som förut förkunnat om nya fält och nya segrar för den pedagogiska slöjden, få foga ännu en: *Pegagogisk slöjd för fabriksarbetare.*

Få arbetsgifvare i vårt land torde hafva gjort så mycket för sina arbetares intellektuella utbildning som Jönköpings Tändsticksfabriks Aktiebolag. Så t. ex. anordnas under vinterqvällarne s. k. aftonunderhållningar för arbetspersonalen, hvarvid föredrag, sång och musik omvexla med undervisning i skrifning och räkning samt manlig och qvinlig slöjd. Det är antagligen första gången, någon större arbetsgifvare i vårt land anordnar pedagogisk slöjd för sina arbetare, och då nu öfver ett år förflutit sedan denna slöjd tog sin början, anser jag mig kunna meddela ett och annat om den samma.

Elevernas antal är f. n. v. 50, hvilka på 3 afdelningar undervisas i förutnämda Jönköpings Slöjdskola, som föreståes af folkskollärarne *J. Fröberg* och *M. Erlandson*. Hvarje afdelning slöjdar två qvällar i veckan från kl. 7 till 9. Elevernas ålder vexlar mellan 17 och 24 år. Öfver skolgången föres dagbok, hvari antecknas frånvarande dagar utan lof, med lof och tillfölje af sjukdom. Vid terminens slut sättes betyg öfver slöjdskicklighet, flit och uppförande, och då eleven genomgått hela modellserien, erhåller han afgångsbetyg. Modellserien omfattar 40 nummer, hemtade ur Nääs modellserier. Med hänsyn till elevernas högre ålder och större kroppskrafter hafva åtskilliga modeller blifvit omflyttade eller också undergått någon förändring. Nummer 1 är äfven här den verldsbekanta pekpinnen, nummer 40 är nattduksbordet.

Några dagar före terminens början utsänder fabriksföreståndaren en anmälningslista, på hvilken de, som önska slöjda, anteckna sina namn. Slöjden är således frivillig, och alla omkostnader bestridas af bolaget. Till denna termin hade betydligt flera anmält sig vilja slöjda, än som f. n. v. kunde få plats.

Denna torra schematiska redogörelse säger ej mycket, men det intresse hvarmed ifrågavarande slöjd omfattats samt den redan vunna erfarenheten låter ana, att den uppfostrande slöjdundervisningen äfven utom barnaskolan har ett stort fält för sin verksamhet.

Genom en in i de minsta detaljer tillämpad arbetsfördelning inom fabrikerna blir hvarje arbetares göromål högst ensidigt. Aldrig har han tillfredsställelsen af att se ett *fullbordadt* arbete utgå ur sin hand; ej underligt om han arbetar utan intresse, utan lust. Då ett fullgodt eller korrekt arbete tager handtverkarens alla själsförmögenheter i anspråk, så kan däremot fabriksarbetaren utan någon synnerlig uppmärksamhet uträtta sitt arbete; att det utföres riktigt, derom sköter maskinen.

Det är i synnerhet den unge arbetarens uppfostran, som lider af det här påpekade fabriksarbetet, och vi hafva stora skäl till att framdraga alla de medel, som i någon mån kunna motverka eller värna honom från att förslöas.

I detta syfte har också förutnämda slöjdskola för fabriksarbetare tillkommit, och jag skulle vilja uppmana alla fabriksegare, som använda unga personer i sitt arbete: gack och gör sammaledes!

Staten beviljar årligen anslag till föreläsningar för arbetare. Med få undantag äro föreläsningarna fåtaligt besökta; här i staden hafva de upphört af brist på åhörare. Intresset för slöjden är däremot i ständigt stigande, och kunde vi i Jönköping bjuda på afgiftsfri slöjdundervisning för obegränsadt antal elever, så skulle vi ej mäkta undervisa alla. Hvaraf beror då detta intresse? Somliga säga: det är nyhetens behag, som lockar elever. Ja, i viss mening är det så, men vi tillägga, att detta uppfostringsämne, rätt bedrifvet, aldrig kan blifva gammalt i den mening, att det skulle förlora intresset för sig. Man har frågat mig, huru en arbetare, som under hela dagen är upptagen af arbete på fabriken, kan finna nöje i att efter detta arbete ställa sig vid slöjdbänken. Jag vill derpå svara följande: Den större mängden af detta slags arbetare får aldrig, såsom förut är antydt, i sitt dagsarbete på egen hand fullborda något arbete. Ej underligt då, om han glädes åt den ringaste sak, t. ex. en pekpinne eller blomsterpinne, som han *själf* från början till slut korrekt förfärdigat. De nya svårigheter, som han vid hvarje nytt arbete har att besegra, sporra ihärdigheten och öka lusten. Under tiden som ar, betet framskrider skärpes ögat, öfvas handen m. m. m. m. och hvad som är synnerligen helsosamt ja, nödvändigt för arbetarens intellektuella utbildning: han lär sig att öfva sjelfkritik.

Andra säga, att slöjden är en modsak och inlägga i detta ord en mindre god betydelse. Hon är åtminstone icke från Paris, hon har sitt ursprung från Honom, som redan till de första menniskorna sade: »Du skall äta ditt bröd i ditt anletes svett.» Han insåg djupare än vi arbetets vikt för menniskans andliga utveckling. 'Det var ju ock detta, som »uppfostringskonstens stormän» t. ex. Comenius, Francke och John Locke m. fl. togo fasta på. Och om arbetet såsom ett ypperligt uppfostringsmedel nu åter inom vårt fosterland blifvit satt i system och under namn af »svensk slöjd» banar sig väg genom alla verldens länder, der man vårdar sig om menniskans uppfostran, om man derför kallar det en modsak, så må så vara. Det är bestämdt det bästa mod, som någonsin varit kändt, emedan det lär menniskan att älska och värdera det ärliga kroppsarbetet.

M. E—n.

* har förut genomgått kurs vid seminariet.

Ur modellserierna.

N:o 31. *Lampställ* af furu. Längd 25 cm. bredd 12 cm. (Alla serierna).

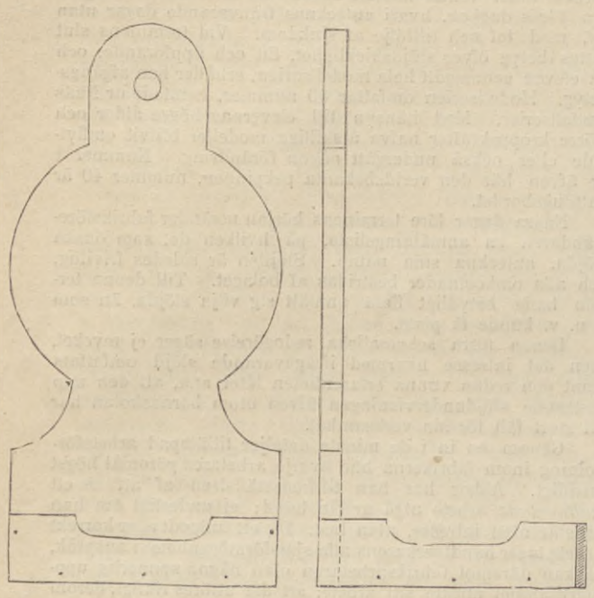

1. Bottnen och väggstycket utsågas i en längd med bredsåg samt upphyflas vinkelrätt med skrubbhyfvel och rubank.
2. Bredden och tjockleken angifvas med strykmått och afhyflas med skrubbhyfvel och rubank.
3. Bottnen och väggstycket afskäras vinkelrätt med fogsvans (sinksåg), hvarefter ändarne jämnas i stötlåda med rubank.
4. Sinkornas längd bestämmes efter träets tjocklek med sinkstrykmått. Tapparne uppritas med användande af passare, smyg och vinkel samt utskäras med fogsvans (sinksåg) stämjärn och klubba.
5. Tapphålen uppritas efter tapparne, hvarvid användas ritsspets och vinkel samt utföras med fogsvans (sinksåg), stämjärn och klubba.
6. Man tillser noga, att sinkningen är väl sammanslutande. Vid justeringen användas knif och stämjärn.
7. Med tillhjelp af vinkel och passare uppdragas väggstyckets konturer enligt planschen Utskärningen sker med rundsåg och afjämningen med knif och fil.
8. Hålen borras med centrum- och sylborr.
9. Bottnens längd utsättes och afsågas vinkelrätt med fogsvans, hvarefter ändan jämnas i stötlåda.
10. Sedan insidorna afhyflats med putshyfvel, hoplimmas bottnen och väggstycket sammanslås noga med hammare.
11. Bottenlisterna utsågas och upphyflas i en längd med rubank. Bredd och tjocklek bestämmas med strykmått.
12. Formen uppritas enligt modellen och utskäres med knif samt jämnas med fil, hvarefter delarne sammanpassas och påspikas, hvarvid användas knif, hammare, stötlåda och rubank.
13. Yttersidorna jämnas med knif och putshyfvel.
14. Hela föremålet jämnas med sickling.

Öfningar: Afsågning. Längdsågning, Planhyfling. Kanthyfling. Vinkelöfning. Strykmåttsöfning. Hyfling i stötlåda, Sinkning. Bågsågning. Tvärsnitt. Filning. Borrning med centrumsborr. Borrning med sylborr. Limning. Spikning. Försänkning med stamp. Putshyfling. Afsickling.

Obs! Genom förbiseende är sinkningen mellan botten och väggstycket icke visad å träsnittet.

Folkskoleinspektörerna och slöjden.

(Forts.)

33. *Folkskoleinspektören i Ångermanlands vestra och nordvestra, Arnäs, Gideå och Grundsunda pastorat af Ångermanlands nordöstra kontrakt samt Medelpads kontrakt, seminarieadjunkten Magnus Nordström lemnar följande meddelanden beträffande slöjdundervisningen:*

Genom hushållningssällskapets försorg har inrättats en högre hemslöjdskola, som är i verksamhet tvenne månader hvarje sommar och är afsedd att utbilda slöjdlärare. I denna skola har en mängd folkskolelärare genomgått en kurs, hvarigenom det blifvit möjligt att införa slöjd såsom undervisningsämne i ett icke så ringa antal folkskolor. Intresset härför synes inom församlingarna vara i jemt stigande. I de nya skolhus, som uppföras, inrättas derför vanligen en slöjdsal, och antalet af de lärare, som anmält sig till genomgående af slöjdkursen har år för år blifvit större. Den metod, som följes, är Nääsmetoden. För hvarje skola, der slöjd införes, erhålles ett anslag af hushållningssällskapet för anskaffande af verktyg och annan materiel. Hushållningssällskapets slöjdinspektör reser också omkring och dels biträder vid anordnande af slöjd, dels öfvervakar, att undervisningen deri på ett ändamålsenligt sätt bedrifves. I den nämnda högre hemslöjdskolan är äfven anordnad en månads kurs årligen för qvinnoslöjd och denna kurs besökes ganska flitigt af lärarinnor i folk- och småskolor. År 1886 genomgicks den af icke mindre än 28 lärarinnor.

34. *Folkskoleinspektören i Jemtlands län, Jonas Kjellin meddelar beträffande undervisningen i träslöjd följande:*

I detta ämne meddelas nu undervisning vid nio folkskolor, i sex af folkskolans lärare och i de tre öfriga af särskilda slöjdlärare. De sex folkskolelärarne och en af de särskilde slöjdlärarne hafva genomgått en kurs vid Nääs' utbildningsanstalt och bedrifva undervisningen efter der inhemtad metod; de två öfriga äro handtverkare, hvilka emellertid äfven de söka att vid undervisningen iakttaga en viss fortskridning från det lättare till det svårare. I ofvansagda antal är jemväl Östersunds folkskola inbegripen, ehuru der inrättade slöjdskola är fristående och afsedd tillika för äldre lärjungar.

På det hela torde om denna undervisning kunna uttalas, att hon öfverallt visat en förmånlig återverkan på lärjungarnes flit och lust vid det egentliga skolarbetet, men att hon ännu icke förmått att i någon synnerlig grad draga befolkningens intresse till sig. Detta senare beror väl till en del derpå, att åtminstone den Jemtländska befolkningen är ett synnerligen slöjdhändigt slägte, som tycker sig prestera mycket bättre saker utan undervisning. Det behöfver ej sägas, att denna stämning beror på bristande hänsyn till folkskolelärjungarnes ålder och fordringarne på en ordnad skolslöjd.

35. *Inom Nordmalings och Bjurholms pastorat af Ångermanlands nordöstra kontrakt samt Umeå stads- och landsförsamlingars, Vännäs, Degerfors och Sävars pastorat inom Vesterbottens första kontrakt är, enligt folkskoleinspektören, rektor N. Thielers uppgift, slöjdundervisning* anordnad vid 2 folkskolor, vid den ena för gossar och vid den andra för flickor. För detta öfningsämne synes landsbygdens befolkning ännu ej hysa något verkligt intresse.

36. *Folkskoleinspektören i Södra Lappmarkens kontrakt, Byggdeå, Nysätra och Löfångers pastorat af Vesterbottens första kontrakt samt Skellefteå, Byske, Nordsjö-Jörns, Burträsks och Malå pastorat af Vesterbottens andra kontrakt, rektor J. H. Unæus meddelar*

att uti *handaslöjd* tillgodoses flickorna mera än gossarne. Lärarinnorna hafva lättare för att bringa något å bane i den vägen än lärarne, hvilkas undervisningsapparat faller sig besvärligare. (Forts.)

Slöjdundervisningsblad från Nääs utkommer äfven under 1890 med 12 nummer; sex för hvarje lästermin. Priset för årgången är vid prenumeration å postanstalt 1 krona och vid rekvisition hos Red. 80 öre; i senare fallet tillkommer afgift för distribution och porto.

GÖTEBORG.
Göteborgs Handelstidnings Aktiebolags tryckeri.
1889.

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK